

Program wychowawczy Przedszkola Samorządowego Nr 1 w Tomaszowie Lubelskim

**„RZECZY SIĘ PRODUKUJE, ZWIERZĘTA SIĘ HODUJE,
LUDZI SIĘ WYCHOWUJE, OSOBY SIĘ TWORZY
POMAGA SIĘ IM, ABY ROZKWIŁY JAK KWIATY”
GIUSEPPE PELLEGRINO**

WSTĘP

Z istoty wychowania przedszkolnego wynika, że jego funkcje opiekuńcza, wychowawcza, wyrównawcza i społeczna, są ze sobą integralnie powiązane. Obecne koncepcje pedagogiczne zakładają, że dziecko jest niepowtarzalną indywidualnością z własnymi poglądami, zainteresowaniami, możliwościami i umiejętnościami. Sprawia to, że kierowanie, pobudzanie rozwoju dziecka w procesie wychowania polega przede wszystkim na dostarczeniu bodźców i treści wyzwalających jego własną aktywność, potrzebę ruchu i działania w połączeniu z afirmatywnymi przeżyciami, umacniającymi dobre samopoczucie i wiarę we własne możliwości. Wymaga również dobrej orientacji w indywidualnych możliwościach rozwojowych dzieci, aby można było postawić im odpowiednie, w zależności od tego, wymagania. Wychowanie polega zarówno na ochronie przed złem, jak i budowaniu dobra.

Nasz program wychowawczy ma na celu poprawę jakości pracy edukacyjnej, uwzględnia potrzeby całej społeczności przedszkolnej; dzieci, pracowników, rodziców oraz środowiska. Integruje pracowników w realizacji celów wychowawczych, opiekuńczych, dydaktycznych. Jest niezbędnym dokumentem kierującym procesy wychowawcze na właściwe tory, przy uwzględnieniu potrzeb, możliwości całej społeczności przedszkolnej.

Z programem wychodzimy naprzeciw problemom wychowawczym, wynikającym przede wszystkim z niewłaściwych oddziaływań w stosunku do dzieci oraz narastających konfliktów i agresji we współczesnym świecie. Program ma również na celu ujednolicenie oddziaływań wychowawczych w przedszkolu i w domu, aby nasze dzieci w przyszłości tworzyły społeczeństwo tolerancyjne i empatyczne o głęboko zakorzenionych strukturach moralnych.

„ To wielkie nieporozumienie sądzić, że dyscyplina jest sposobem na ukształtowanie człowieka postępującego szlachetnie i osiągającego sukces. W rzeczywistości zdyscyplinowane dziecko może zachowywać się właściwie, ale na tym koniec. A wychowanie musi sięgać głębiej, dokonywać się poprzez rozwijanie różnych umiejętności i siły charakteru.”(Denise Chapman Weston).

PODSTAWY PRAWNE SYSTEMU WYCHOWANIA

W Ustawie o systemie oświaty z dnia 7 września 1991r. (tekst jednolity DzU z 1996r. nr 67 poz. 329 i DzU nr 106 poz. 496 z 1997r. nr 28 poz. 153 i nr 141 poz. 943 z 1998r nr 117 poz. 759 z pozostałymi zmianami) czytamy:

- „Oświata w Rzeczypospolitej Polskiej stanowi wspólne dobro całego społeczeństwa: kieruje się zasadami zawartymi w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także wskazaniem zawartymi w powszechnej Deklaracji Praw Człowieka oraz Konwencji Praw Dziecka.”
- „System oświaty zapewnia dzieciom i młodzieży:
 - prawo do wychowania i opieki odpowiednio do wieku i osiągniętego rozwoju;
 - wspomaganie przez szkołę wychowawczej roli rodziny.”

Rozporządzenie MEN z 15-02-1999r. mówi, że działalność edukacyjna placówek powinna być określona przez:

- Zestaw programów nauczania, który uwzględnia wymiar wychowawczy i obejmuje całą działalność przedszkola z punktu widzenia dydaktycznego.
- Program wychowawczy przedszkola, który opisuje w sposób całościowy wszystkie treści i działania realizowane przez wszystkich nauczycieli (DzU nr 14 z 23-02-1999r poz. 129).

W załączniku do Rozporządzenia MEN z dnia 26-02-2002r zmieniającego rozporządzenie w sprawie Podstawy Programowej Wychowania Przedszkolnego (DzU nr 51 poz. 458 ze zmianami) znajduje się między innymi następujący zapis:

„Przedszkola zapewniają opiekę, wychowanie i uczenie się w atmosferze akceptacji i bezpieczeństwa...”

**„WYCHOWANIE ZANIM ZOSTANIE WCIELONE W ŻYCIU,
MUSI BYĆ MYŚLĄ, SPOSOBEM WIDZENIA RZECZY.”
GIUSEPPE PELLEGRINO**

CELE PROGRAMU

Cele główne:

1. Nabywanie umiejętności rozumienia siebie i innych, oraz radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
2. Zapoznanie dzieci z regułami życia w grupie, wdrażanie do samodzielności i umiejętności współżycia i współdziałania z innymi.
3. Zapoznanie dzieci z prawami i obowiązkami, światem wartości moralnych oraz koniecznością ponoszenia konsekwencji swoich czynów.
4. Wyposażenie dzieci w umiejętności pozwalające na ocenę sytuacji zagrażającej bezpieczeństwu dziecka.

Cele szczegółowe:

- Nabywanie umiejętności społecznych oraz podporządkowania się ustalonym zasadom i regułom.
- Ukształtowanie wrażliwości moralnej właściwych postaw moralnych.
- Zaciśnięcie więzi z najbliższym otoczeniem społecznym.
- Rozumienie potrzeby poszanowania drugiego człowieka, jego odmienności i indywidualności.
- Uszanowanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych.
- Uświadomienie konieczności ponoszenia konsekwencji swoich czynów.
- Rozumienie potrzeby przestrzegania zasad bezpieczeństwa w życiu przedszkola i środowiska.
- Nabywanie umiejętności dbania o dobre samopoczucie i zdrowie swoje i innych.

REALIZACJA PROGRAMU

Bloki tematyczne	Sposoby realizacji	Ewaluacja	Sukces
POSTRZEGANIE SIEBIE I ROZUMIENIE SWOICH UCZUĆ	<p>Prowadzenie zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poznanie siebie (sytuacje naturalne i inspirowane), - wyrażanie swoich uczuć mimiką, - zabawy ruchowe prowadzone metodami R. Labana, W. Sherbone), - zabawy relaksacyjne, - pantonima, - „burza mózgów”, - rysunki, - przedstawienia kukielkowe, - krótkie opowiadania. <p>Rozmowy indywidualne z dziećmi celem poznania ich potrzeb.</p>	<p>Scenariusze zajęć, Zapisy w dzienniku.</p>	<p>Każda grupa przeprowadzi co najmniej dwa zajęcia dotyczące poznania własnej osoby.</p>
POZNANIE REGUŁ ŻYCIA W GRUPIE- JESTEM SAMODZIELNY, UMIEM WSPÓŁŻYĆ I WSPÓLDZIAŁAĆ Z INNymi	<ul style="list-style-type: none"> - Stwarzanie atmosfery przyjaźni i wspólnego akceptowania. - Przykład osobowy nauczyciela i osób znaczących w życiu dziecka. - Współtworzenie z dziećmi norm i zasad obowiązujących w grupie, oraz ich respektowanie. - Prowadzenie zajęć profilaktycznych; „Dobre maniere”, „Ja i inni” „Poznajemy swoje prawa”, „Jesteśmy przyjaciółmi” - Słuchanie opowiadań związanych z zachowaniami społecznymi i wartościami przyjaźni, (pozytywnych, negatywnych postaw). - Zawieranie przedszkolnych przyjaźni, mówienie sobie miłych słów, sprawianie innym radości, uczestniczenie w ich kłopotach i radościach. - Wymiana koleżeńskich doświadczeń. - Realizacja kalendarza uroczystości i świąt, - Organizacja kącika solenizanta. 	<ul style="list-style-type: none"> - Integracja wszystkich grup. - Tablice (gazetki) dotyczące sposobu poprawnego zachowania się w każdej grupie. - Zapisy w dziennikach zajęć <p>Prowadzenie zajęć koleżeńskich. -Kolorowy wystrój sal</p>	<p>Utworzenie „Kodeksów grup”- Zaakceptowanego przez wszystkich zainteresowanych.</p> <p>Wykaz literatury, do tematu.</p> <p>Scenariusze zajęć, pomoce dydaktyczne.</p>
ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW I KONFLIKTÓW	<ul style="list-style-type: none"> - Zorganizowanie dla rodziców warsztatów pedagogicznych i psychologicznych w celu uświadomienia konieczności ujednolicenia oddziaływań 	<ul style="list-style-type: none"> - Spotkania z rodzicami. 	<p>Uczestnictwo rodziców w spotkaniu z psychologiem – pedagogiem.</p>

	<p>wychowawczych w domu i w przedszkolu.</p> <p>- Zapoznanie rodziców z programem wychowawczym Przedszkola Nr 1, oraz „Kodeksami grupy”, opracowanymi przez dzieci i nauczycieli.</p> <p>- Omawianie historyjek obrazkowych przedstawiających konflikty społeczne.</p> <p>- Rozwiązywanie konfliktów na drodze obopólnego porozumienia.</p> <p>- Ustalenie środków zaradczych przy nie respektowaniu ustalonych norm i zasad.</p> <p>- Ustalenie form nagradzania zachowań respektujących ustalone przez dzieci normy i zasady zachowań.</p>	<p>Zebrania grupowe.</p> <p>- Rezygnacja z kar na rzecz ponoszenia ustalonych konsekwencji,</p> <p>-Wykaz sposobu nagradzania, - Wykaz środków zaradczych.</p>	<p>- protokoły zebrań</p> <p>Akceptacja przez rodziców.</p> <p>Nagroda Kara</p>
<p>DBANIE O ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO DZIECKA</p>	<p>- Organizowanie sytuacji edukacyjnych;</p> <p>- „Jesteśmy bezpieczni”</p> <p>- „Prowadzimy zdrowy styl życia”.</p> <p>„Policjant ostrzega”- spotkanie z policjantem.</p> <p>„Pielęgniarka radzi” – spotkanie z pielęgniarką.</p> <p>-Praca prewencyjna z dziećmi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nauka dziecka pełnego imienia i nazwiska, adresu, numeru telefonu, • Wpajanie dziecku, by nie nawiązywało kontaktów z osobami obcymi, • Respektowanie regulaminów bezpiecznego poruszania się po budynku, placu zabaw na spacerach i wycieczkach, • Poznanie zabaw grożących zdrowiu i życiu dziecka, • Dostosowanie się do regulaminu spożywania posiłków, • Likwidowanie uprzedzeń do niektórych potraw, • Pomoc dziecku w ustaleniu zaufanych dorosłych, do których może się zwrócić o pomoc, 	<p>Zachowanie scenariuszy zajęć, Zapisy w dziennikach zajęć.</p> <p>Wycieczki do gabinetów lekarskich,</p> <p>- spotkania ze służbą zdrowia, policjantem, strażakiem,</p> <p>integracja nauczycieli podczas opracowywania regulaminów bezpieczeństwa i spożywania posiłków,</p> <p>- wspólne z dziećmi wykonywanie sałatek, surówek, koktajli mlecznych itp.- oraz ich degustacja.</p>	<p>Udział dzieci w konkursach grupowych i międzygrupowych.</p> <p>Plany współpracy z rodzicami i środowiskiem,</p> <p>Kryteria spożywania posiłków, Kryteria bezpieczeństwa na placu zabaw i w budynku przedszkolnym, Regulamin wycieczek</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczenie dzieci dzwonić pod numery alarmowe, • wykorzystanie w zabawach ruchowych i zajęciach gimnastycznych różnych metod pracy, • ćwiczenia korekcyjne, • stosowanie zasady „w zdrowym ciele zdrowy duch” • rozumienie znaczenia świeżego powietrza dla zdrowia, • potrzeby aktywnego wypoczynku, • uświadomienie rodzicom, że „ruch to zdrowie” 	<p>Prowadzenie zabaw ruchowych i gimnastycznych</p> <p>Zabawy na świeżym powietrzu, spacer i wycieczki</p>	<p>Uczestnictwo dzieci w sportowym Turnieju Miast i Gmin, zawodach sportowych.</p>
--	---	--	--

Spodziewane efekty:

- Ukształtowanie pokolenia empatycznego, wrażliwego na potrzeby i krzywdę innych.
- Dzieci rozumieją potrzebę poszanowania cudzej własności.
- Znają i cenią wartości moralne.
- Rozumieją konsekwencje kłamstwa dla siebie i innych.
- Znają swoje prawa i obowiązki.
- Posiadają umiejętność współżycia w społeczeństwie, zgonie z przyjętymi normami.
- Zawierane są przyjaźnie przedszkolne.
- Są tolerancyjne, szanują odmiennność i indywidualność innych ludzi.
- Znają dobre maniery i je stosują w życiu codziennym.
- Posiadają umiejętność ponoszenia konsekwencji swoich czynów.
- Rozumieją potrzebę stosowania się do zasad bezpieczeństwa.
- Znają podstawy bezpiecznego i zdrowego stylu życia i się do nich dostosowują.

Formy nagradzania zachowań respektujących ustalone przez dzieci i radę pedagogiczną normy i zasady zachowania

- ☺ Nagradzanie uznaniem i pochwałą.
- ☺ Nagradzanie przez sprawianie przyjemności dziecku przez nauczyciela lub kolegów w kontaktach indywidualnych lub na forum całej grupy.
- ☺ Darzenie dziecko szczególnym zaufaniem, np. zwiększając zakres jego samodzielności.
- ☺ Przywilej pełnienia dyżurów lub wykonywanie prostych czynności wskazanych przez nauczyciela.
- ☺ Atrakcyjne spędzanie czasu, atrakcyjna zabawa w grupie wg pomysłu dzieci.
- ☺ Drobne nagrody rzeczowe, np. elementy uznania.

Środki zaradcze w przypadku niestosowania się do ustalonych wspólnych zasad

- ☺ Wspólne rozwiązywanie problemów wg Gordona. Procedura:
 - Określenie problemu, kiedy obie strony konfliktu mówią, co im przeszkadza, co się stało i jakie przeżywają w związku z tym uczucia,
 - Wszyscy podejmują różne propozycje rozwiązania problemu (metoda burzy mózgów) nauczycielka je spisuje,
 - Ocena propozycji i wybór takiego rozwiązania, na który zgadza się większość,
 - Jeśli zgadzamy się na wspólne rozwiązanie i postanowimy go przestrzegać, jednocześnie ustalamy konsekwencje niewypełnienia umowy.
- ☺ Kary naturalne – bezpośrednie następstwo winy (zabawy wodą – mokre ubranie); pozwalamy dzieciom doświadczać w sytuacjach nie zagrażających bezpieczeństwu dziecka.
- ☺ Tłumaczenie i wyjaśnianie.
- ☺ Propozycje aktywności mającej na celu rozładowanie negatywnych emocji.
- ☺ Ukazywanie następstw zachowania, aby skłonić do autorefleksji.
- ☺ Wyrażanie przez nauczyciela swojego smutku i zawodu z powodu zachowania dziecka.
- ☺ Czasowe odebranie przyznanego przywileju (np. utrata funkcji dyżurnego)

Dziecięcy kodeks zachowań przedszkola na bazie, którego powstają kodeksy grupowe.

CHCEMY	NIE MOŻEMY
<ul style="list-style-type: none"> • Szanować kolegów, • Być kochanymi i umieć kochać, • Pomagać sobie wzajemnie, • Być uprzejmi i uczciwymi • Bawić się zgodnie, • Szanować własność innych, • Pytać o zgodę dorosłych i kolegów, • Słuchać poleceń dorosłych, • Dbać o książki i zabawki, • Dbać o czystość i porządek, • Szanować pracę innych • Okazywać, co myślimy i czujemy, • Być czystymi i schludnymi, • Bawić się bezpiecznie, • Zdrowo się odżywiać. 	<ul style="list-style-type: none"> • Bić, popychać, wyrządzać krzywdy innym, • Przezywać innych, • Wyśmiewać się z innych, • Przeszkadzać innym w zabawie i pracy, • Niszczyć pracę innych, • Zabierać cudzej własności bez pytania, • Oszukiwać • Krzyczeć, hałasować, • Biegać w sali zajęć, • Niszczyć zabawek i innych przedmiotów w przedszkolu, • Mówić brzydkich słów, • Bawić się niebezpiecznymi przedmiotami,

Kodeks rodzica

OCZEKUJEMY	DOŁOŻYMY STARAŃ W;
<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczania nam informacji na temat zachowania mojego dziecka, jego osiągnięć i niepowodzeń, • Udzielenia nam rad i wskazówek koniecznych do pracy z dzieckiem w domu, jeżeli zaistnieje taka potrzeba, • Umożliwienie nam częstych kontaktów z nauczycielami dziecka, • Znalezienia wspólnych środków zaradczych i poczynienie wspólnych ustaleń, gdy wystąpią problemy z naszym dzieckiem, • Zapoznania nas z normami i zasadami panującymi w grupie oraz środkami ich respektowania, • Podmiotowego traktowania naszego dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganiu zapisów statutowych przedszkola, • Interesowaniu się osiągnięciami niepowodzeniami dziecka, wspomagać je w razie niepowodzeń, • Informowaniu nauczyciela o zmianach w zachowaniu dziecka pozytywnych jak i negatywnych, • Zapoznawaniu się z treścią ogłoszeń zamieszczanych w „Kącikach dla rodziców” • Angażowaniu się w prace społeczne na rzecz przedszkola, grupy, • Przyprawadzaniu i odbierając dziecko w określonych godzinach, tylko przez osoby pełnoletnie. • Respektowaniu uchwał podjętych przez Radę Rodziców, Radę Pedagogiczną.

BIBLIOGRAFIA:

1. 2..Bełczewska E., Herde M., Kwiatkowska E., Wasilewska J., Łada-Grodziska A.
2. *ABC... Program Wychowania Przedszkolnego XXIw.*, WSiP Warszawa 2000;Faber a.,
3. Mazlish E. *Jak mówić, żeby dzieci nas słuchały. Jak słuchać, żeby dzieci do nas mówiły*.Media Rodzina, Poznań 2001;
4. Gordon T. *Wychowanie bez porażek*. IW PAX, Warszawa 1999;
5. Jundziłł I. *Nagrody i kary w wychowaniu*. Nasza Księgarnia, Warszawa 1986;
6. Kantowicz E. *Ochrona praw dziecka*. Wyd „Żak”, Warszawa;
7. Łobocki M. *ABC wychowania*. WSiP, Warszawa 1992
8. Magda M. *Edukacja od źródeł*. Oficyna Wydawnicza „Impuls”, Kraków 2000;
9. Niebrzydowski L. *O poznawaniu i ocenie samego siebie*. Nasza Księgarnia, Warszawa 1976;
10. Robertson Jak zapewnić dyscyplinę ład i uwagę w klasie., WSiP, Warszawa 1998
11. Shaw G. B. *Karać to ranić*.
12. Więckowski R. *Pedagogika wczesnoszkolna*; WSiP Warszawa 1995
13. Śliwierski B. *Program wychowawczy szkoły*, WSiP, Warszawa 2001
14. Peters R. *Szczęśliwa rodzina- 25 zasad rodzicielstwa*, Świat Książki, Warszawa 2003

OPRACOWANIE: Renata Bartoszyk, Anna Kłoda, Anna Łój, Anna Pitura, Marzena Skulimowska